

**ประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทย
ในอุตสาหกรรมการบันเทิง**
**Effectiveness of Policy Implementation to Support Thai Drama Production in
Entertainment Industry**

ณัฐกฤต เกิดกุลกิตติ¹ จิดาภา ธีรศิริกุล²
Natthakrit Kerdkoolkit, Jidapa Thirasirikul

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในเชิงปัญหาอุปสรรคและจุดแข็งในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทย 2.เพื่อศึกษาประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง 3.เพื่อเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีกลุ่มตัวอย่างการวิจัยจำนวน 10 คน โดยมีแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จากการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทยนั้น คือ เรื่อง การขาดทุนงบประมาณในการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐทำให้การทำงานอาจจะมีผลงานออกมาได้อย่างไม่สมบูรณ์แบบเท่าที่ต้องการ เพราะฉะนั้นทางผู้จัดผู้สร้างมีความประสงค์อยากให้ทางหน่วยงานภาครัฐหรือรัฐบาลเองมามีส่วนร่วมในการสนับสนุนร่วมสร้างร่วมลงทุนไปด้วยกันเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการผลิตละครไทยออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพและสมบูรณ์แบบที่สุดในระดับโลกสู่ตลาดเอเชียเพื่อเป็นประเทศชั้นนำอันดับต้นๆ ของเอเชียในการผลิตละครไทยที่สร้างสรรค์และรากฐานการผลิตเข้มแข็งและดี

คำสำคัญ (Keywords) : การดำเนินนโยบาย; ธุรกิจ; ละครไทย

Abstract

This research aimed 1.to study the environment in terms of obstacles and strengths in the Thai drama production business. 2.to study the effectiveness of the government policy for supporting Thai drama production business, based on attitudes of persons in the entertainment industry; and 3.to suggest policy directions for the development of the Thai drama business. It was qualitative research. The study sample consisted of 10 people. The interview was used to collect data. The research found that the problems and obstacles in the Thai drama production business were the lack of budget support from government agencies: the producers wanted the government for supporting the budget, so that the Thai drama productions would be the most efficient and perfect global presence in the Asian

Received: 2023-01-30 Revised: 2023-03-07 Accepted: 2023-03-09

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม Master's degree student administrative branch Graduate School of Political Science Siam University. E-mail: natthakrit.arm@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม Graduate School of Political Science, Siam University E-mail: jidapa_thira@hotmail.com

market as Asia's leading producers, and also have creative and strong foundation of the best productions.

Keywords: policy implementation; business; Thai drama

บทนำ (Introduction)

อุตสาหกรรมบันเทิงในภาพทั่วไปนั้นเป็นอุตสาหกรรมสำคัญในการสร้างรายได้จากทั้งภายในและภายนอกประเทศ เนื่องจากธุรกิจบันเทิงและธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องก่อให้เกิด “soft power” ในการสร้างอำนาจแก่สังคมในต่างประเทศได้ ซึ่งทำให้อุตสาหกรรมบันเทิงในหลายประเทศให้ความสำคัญในเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์จากภาครัฐในการให้การสนับสนุน

ทั้งนี้ประเทศไทยเอง ก็ให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมดังกล่าวอยู่ไม่น้อย โดยให้การสนับสนุนมาตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง โดยวงการบินไทยและธุรกิจการผลิตละครไทยได้ถือกำเนิดขึ้นใน พ.ศ. 2498 ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ซึ่งรัฐบาลสมัยนั้นให้ความสำคัญของสื่อบันเทิงไทยและการผลิตละครไทยทางวิทยุและโทรทัศน์ โดยมีหลักการในการทำรายการโทรทัศน์คือ การให้ข่าวสาร ให้ความรู้ และให้ความบันเทิง นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์ในการสร้างสถานีให้มีลักษณะแบบ “พึ่งตนเอง” ได้โดยสมบูรณ์อีกด้วย (สินีทธิ์ สิทธิรักษ์, 2535: 85-100)

ระยะแรก ของการออกอากาศนั้น เป็นการออกอากาศแบบสลับวัน รายการที่ออกอากาศมีรายการข่าว รายการเพลงบรรเลงสด เวลาที่นอกเหนือนั้น จะเป็นการฉายภาพยนตร์จากสำนักข่าวอเมริกัน (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2566) ซึ่งสมัยนั้นรายการที่มีสัดส่วนสูง คือ รายการประเภทให้ความบันเทิง และใช้เวลาออกอากาศเกินกว่าร้อยละ 50 ของเวลาทั้งหมด ในขณะที่รายการประเภทให้ข่าวสารมีเนื้อหาที่เพียงร้อยละ 10-18 เท่านั้น ส่วนรายการประเภทส่งเสริมการศึกษาและศิลปวัฒนธรรม มีประมาณร้อยละ 20 จะเห็นว่าละครและการแสดงเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของรายการโทรทัศน์ โดยเฉพาะในยุคนั้นยังไม่มีการผลิตภาพยนตร์ไทยสำหรับฉายทางโทรทัศน์ ละครกลายเป็นรูปแบบหลักของรายการบันเทิง ต่อมาจึงได้มีการนำละครพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 มาดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์และเริ่มมีการนำละครชุดมาแต่งใหม่สำหรับแสดงทางโทรทัศน์เป็นเรื่องแรกคือ เรื่อง “สุริยานีไม่ยอมแต่งงาน” ของนายรำคาญ ซึ่งถือว่าเป็นละครโทรทัศน์เรื่องแรกของวงการโทรทัศน์ไทย

การส่งเสริมของรัฐบาลไทย ต่ออุตสาหกรรมนี้เป็นอย่างไรในเชิงนโยบายนั้น ภาครัฐยังไม่มี การสนับสนุนที่ชัดเจน โดยมากให้ความสำคัญกับภาพยนตร์มากกว่า เพราะเห็นว่าภาพยนตร์เป็น “soft power” ที่นำไปเสนอขายตามเทศกาลหนังได้ง่าย แต่ละความสนใจที่เห็นว่าละครไทยนั้นสามารถขายในตลาดต่างประเทศได้ง่ายกว่าภาพยนตร์ในแถบเอเชีย ไม่ว่าจะเป็น จีน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ไต้หวัน ฟิลิปปินส์ เวียดนาม

ขณะเดียวกัน นโยบายที่ผ่านนั้น ส่วนมากดำเนินการผ่านกระทรวงวัฒนธรรมเป็นส่วนใหญ่เน้นการสนับสนุนด้านการเขียนบทโดยมีการประกวดเขียนบทละครโทรทัศน์ในเชิงวัฒนธรรมของไทยเป็นส่วนใหญ่แต่ก็ขาดการให้ความสำคัญถึงว่าบทละครที่ชนะการประกวดแล้วจะพัฒนาไปยังมิติอื่นๆ ต่อจึงเป็นการขาดการต่อยอด เหมือนเป็นเพียงภารกิจหนึ่งที่ต้องทำเสียมากกว่า นอกจากนี้การผลิตละครไทยยังประสบปัญหาต่างๆ อาทิ

ประการแรก เงินทุนสนับสนุนต่างๆ ด้าน เพราะเงินเป็นปัจจัยหลักทั้งหมดในการสร้างงานขึ้นมา ถ้าไม่มีเงินก็ไม่เกิดงาน ซึ่งภาครัฐนั้นไม่เคยมองในด้านนี้

ประการต่อมา ปัญหาของบุคลากรที่ขาดคุณภาพ เพราะคนทำงานในอุตสาหกรรมละครนั้นค่อนข้างขาดคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็น ผู้กำกับ ผู้ผลิต นักแสดง คนเขียนบท รวมไปถึงช่างไฟ ช่างเสียง ฯลฯ เมื่อขาดความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ งานจึงออกมาอย่างไม่มีคุณภาพ การทำงานไม่มีระบบแบบแผน ทำให้ก่อให้เกิดความเสียหายและงบประมาณบานปลาย

ประการที่สาม ปัญหาของความเสียหายในด้านการเขียนบทเพราะสังคมไทยรวมถึงภาครัฐไม่ยอมให้แต่ละอาชีพต่าง ๆ เพราะกลัวเกิดความเสียหาย ทุกคนมองแต่หัวโขนที่ตัวเองสวมใส่โดยไม่มองความเป็นมนุษย์ ไม่ว่าใครจะสวมหัวโขนอย่างไรก็มีดีมีชั่วปะปนกันไป แต่ภาครัฐและสังคมกลับตีกรอบเอาไว้ว่าอาชีพราชการต่าง ๆ รวมถึงนักการเมืองห้ามมีเรื่องเสื่อมเสีย ทั้ง ๆ ที่ทุกวันนี้มีข่าวอยู่ตลอดเวลา

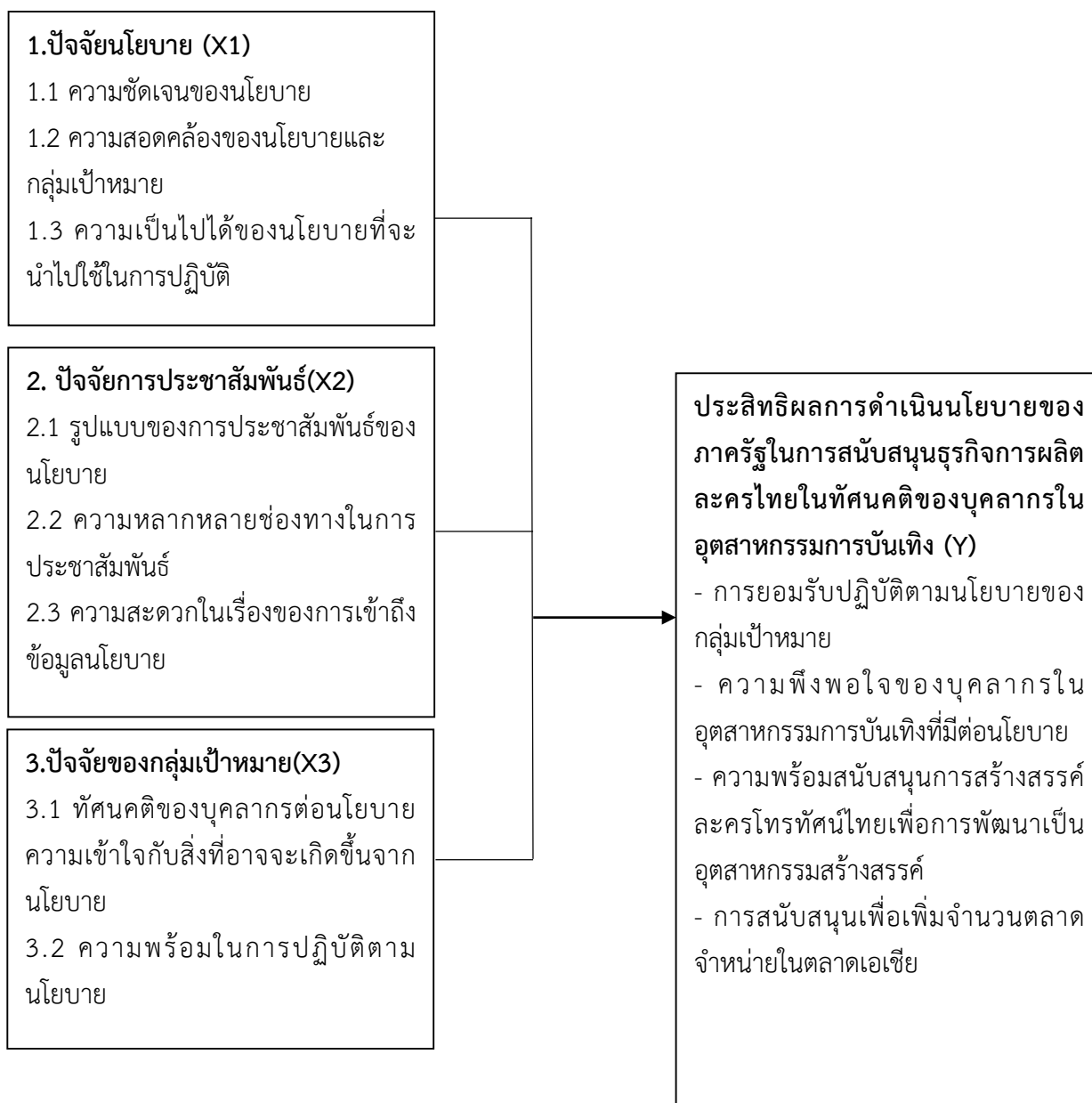
จากที่กล่าวมาข้างต้นย่อมเห็นปัญหาในเชิงนโยบายในหลายมิติ ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงตระหนักถึงความสำคัญและมีความสนใจในการที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้ในทางวิชาการ และต่อองค์การที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในเชิงปัญหาอุปสรรคและจุดแข็งในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทย
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทย

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

การศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลการดำเนินนโยบายภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่1 กรอบแนวคิดการวิจัย
ที่มา: ผู้วิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

รูปแบบของการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และ ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยนี้มุ่งเน้นการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง โดยขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาและวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิงโดยเน้นการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายการสนับสนุนของภาครัฐในอุตสาหกรรมการผลิตละครไทย

1.2 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทำการสัมภาษณ์ ผู้จัด ผู้สร้าง ดารานักแสดง ทีมงาน จำนวน 10 คน แบบเจาะลึกบันทึกเสียง ถ่ายบันทึกวิดีโอ ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญการศึกษานี้ศึกษาเฉพาะบุคลากรในอุตสาหกรรมการผลิตละครไทย อาทิ ผู้จัดละคร ผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ ผู้กำกับการแสดง และนักแสดง เป็นต้น

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ กองถ่ายทำละคร

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา การศึกษานี้เก็บข้อมูลในช่วงเดือนมิถุนายนถึงสิงหาคม พ.ศ. 2565

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ผู้ทำการวิจัยเตรียมการในด้านความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิด เรื่องประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง

2.2 ผู้ทำการวิจัยเตรียมความรู้ในเรื่องระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จรรยาบรรณของนักวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากตำรา และการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้เข้าใจในระเบียบวิธีการวิจัย อันจะนำไปสู่การศึกษาที่ถูกต้อง และครอบคลุมประเด็นที่ต้องการจะศึกษาให้มากที่สุด

2.3 แนวคำถามในการสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือที่ผู้ทำการวิจัยสร้างขึ้นเองโดยการศึกษาประเด็นคำถาม จากการทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยสร้างเป็นคำถามให้มีครอบคลุมตามขอบเขตของการวิจัยอันเป็นสิ่งที่ต้องการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ มีการเรียงลำดับคำถามเนื้อหาของคำถามเป็นลักษณะของคำถามปลายเปิด

โครงสร้างคำถามในการสัมภาษณ์ออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ปัจจัยนโยบายของหน่วยงานภาครัฐ (X1)

ส่วนที่ 2 ปัจจัยการประชาสัมพันธ์(X2)

ส่วนที่ 3 ปัจจัยของกลุ่มเป้าหมาย(X3)

2.4 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ เครื่องบันทึกเสียงขนาดเล็ก สมุดบันทึก ปากกา กล้องถ่ายภาพ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ทำการวิจัยได้แบ่งวิธีการเข้าถึงข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review Data) และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data)

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review Data) ผู้ทำการวิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลด้านวิชาการจากแหล่งข้อมูล และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น เอกสารทางวิชาการ นิตยสาร เอกสารการประชุม วารสาร หนังสือพิมพ์ บทความต่าง ๆ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data)

3.2.1 ผู้ทำการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) แบบตัวต่อตัวเพื่อเปิดเผยสิ่งจริงใจ ความเชื่อ ทศนคติของผู้ตอบ โดยเตรียมคำถามกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ลักษณะการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ โดยการกำหนดคำถามออกเป็นประเด็นให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย ก่อนเริ่มทำการสัมภาษณ์ผู้ทำการวิจัยได้แสดงถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ โดยขออนุญาตในการจดบันทึกและบันทึกเสียง ระหว่างการสัมภาษณ์ผู้ทำการวิจัยได้มีปฏิสัมพันธ์แบบต่อนหน้ากับผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และมีการทดสอบคำถามและคำตอบเพื่อเป็นแนวทางในการถามคำถามต่อไป โดยจะใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 30-60 นาที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ให้สัมภาษณ์ การสัมภาษณ์แต่ละรายจะทำการสัมภาษณ์จนกว่าจะไม่พบข้อสงสัยหรือไม่มีข้อมูลใหม่เกิดขึ้นที่เรียกว่า ข้อมูลอิ่มตัว (Data Saturation) จึงหยุดการสัมภาษณ์

3.2.2 ในขณะสัมภาษณ์ผู้ทำการวิจัยจะใช้การจดบันทึกสรุปสั้น ๆ เฉพาะประเด็นที่สำคัญ และเมื่อจบการสัมภาษณ์ จะทำการบันทึกข้อมูลอื่น ๆ ทันทที เช่น ลักษณะท่าทาง ลักษณะน้ำเสียง ตามความเป็นจริงโดยไม่มีการตีความ นอกจากนี้ยังได้บันทึกเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกหรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ทำการวิจัยขณะที่รวบรวมข้อมูลซึ่งการเขียนบันทึกสรุปสั้น ๆ ดังกล่าวมีประโยชน์สำหรับผู้วิจัยในการมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มหัวข้อสรุป

3.2.3 ข้อมูลจะถูกนำมาทำการบันทึกและถอดเทปรายวัน เพื่อทำการตรวจสอบข้อมูลที่ไม่ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วน เพื่อนำไปศึกษาเพิ่มเติมในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป และข้อมูลที่ได้นำมาผู้ทำการวิจัยจะนำมาถอดเทปคำต่อคำ ประโยคต่อประโยค แล้วตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้งด้วยการ ฟังเทปบันทึกเสียงซ้ำ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปและการบันทึกภาคสนามมาอ่านหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของข้อมูลที่ได้ และพิจารณาประเด็นที่สำคัญ

4.2 นำข้อมูลกลับมาอ่านอีกครั้งโดยละเอียดทุกบรรทัด และจึงตีความ พร้อมทำการตั้งข้อความหรือประโยคที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

4.3 นำข้อความหรือประโยคที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาไว้กลุ่มเดียวกัน โดยมีรหัสข้อมูลกำกับทุกข้อความหรือทุกประโยค แล้วจึงตั้งชื่อคำสำคัญ ซึ่งจะจัดเป็นทั้งกลุ่มใหญ่ (Themes) และกลุ่มย่อย (Sub-theme) ที่อยู่ภายใต้ความหมายของกลุ่มใหญ่ ซึ่งกระบวนการดังกล่าว คือ การสร้างหัวข้อสรุปและกลุ่มหัวข้อสรุปแนวคิดในตัวข้อมูล อธิบายว่ากระทำโดยอ่านทบทวนข้อมูลปฐมภูมิที่อยู่ในรูปข้อความทางภาษา (Textual Primary Data) ซึ่งเก็บรวบรวมได้จากแหล่งต่าง ๆ ในภาคสนาม เสร็จแล้วจึงแบ่งแยกข้อมูลดังกล่าว ออกเป็นส่วนย่อย (Breaking Down) ตามหน่วยความหมาย (Meaning Unit) หรือหน่วยวิเคราะห์ (Analysis Unit) ในระดับเบื้องต้น จากนั้นทำการกำหนดข้อความสั้น ๆ เพื่อใช้เป็นโน้ตสั้น หรือหัวข้อสรุปแนวคิดที่สะท้อนความหมายสำคัญทั้งที่ปรากฏชัดแจ้งและแฝงอยู่ในข้อมูลส่วนย่อยนั้นแล้วจึงนำหัวข้อสรุปแนวคิดที่มีความหมายคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันมาจัดเป็นกลุ่มหัวข้อสรุป แนวคิด (Conceptual Categories) ต่าง ๆ กลายเป็นหน่วยความหมายของข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และมีระดับความเป็นนามธรรมมากขึ้น

4.4 ใช้การเขียนบรรยายสิ่งที่ค้นพบอย่างละเอียดและชัดเจน โดยจะไม่มีการนำทฤษฎีไปควบคุมปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำพูดประกอบคำหลักสำคัญที่ได้ เพื่อแสดงความชัดเจน

ของปรากฏการณ์เรื่องประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในเชิงปัญหาอุปสรรคและจุดแข็งในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทย พบว่า

ประการแรก เรื่องของเงินทุนในการลงทุนเพราะว่าถ้าไม่มีเงินทุนหรืองบประมาณก็จะไม่สามารถดำเนินการในการทำงานได้

ประการที่สอง เรื่องของบุคลากรไม่มีคุณภาพหรือศักยภาพที่ดีพอถ้าเรามีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพที่ดีพอจะทำให้การทำงานออกมาได้อย่างดีและสมบูรณ์แบบที่ดีได้

ประการที่สาม เรื่องของการปิดกั้นในความหลากหลายของเนื้อเรื่องหรือบทบาทเพราะถูกจำกัดหรือปิดกั้นทำให้ไม่เปิดเสรีในส่วนของความหลากหลายรูปแบบ

ประการที่สี่ เรื่องของบุคลากรเก่าเมื่อถึงวันเวลาที่เปลี่ยนไปตามยุคตามสมัยบุคลากรเก่าประสบปัญหาไม่มีอาชีพหรือไม่มีรายได้

ประการที่ห้า เรื่องของการจัดตั้งกองทุนการสนับสนุนทั้งของทางภาครัฐและภาคเอกชนจึงทำให้การสร้างการผลิตไม่ไปสู่เป้าหมายที่สำเร็จได้

ผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง พบว่า

ประการแรก เรื่องของหน่วยงานภาครัฐต้องเข้ามาสนับสนุนเรื่องของเงินทุนและงบประมาณในการลงทุนสร้างการผลิตละครไทย

ประการที่สอง เรื่องของการให้โอกาสกับผู้ที่มีความสามารถแต่ขาดทุนจึงทำให้ขาดโอกาสต่างๆ

ประการที่สาม เรื่องของหน่วยงานของกระทรวงวัฒนธรรมจะต้องเข้ามาสนับสนุนให้มากขึ้นและเพิ่มงบประมาณในการสนับสนุนการผลิตละครที่มีคุณภาพ

ประการที่สี่ เรื่องของกระทรวงวัฒนธรรมเองมีการสนับสนุนมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์เรื่องของ Soft Power รัฐบาลมีการจะช่วยผู้ผลิตละครด้วยการผลักดันต่าง ๆ นานาทุกรูปแบบด้วยการทั้งกระทรวงพาณิชย์พยายามผลักดันให้อุตสาหกรรมละครและภาพยนตร์ให้เป็น Soft Power

ประการที่ห้า เรื่องของการสนับสนุนอยู่ไกล ๆ เช่น ละครพีเรียดบางเรื่องบางสถานที่ภาครัฐได้มีการเข้ามาสนับสนุน อาทิ เช่น พระราชวัง วังเก่า เป็นต้น อย่างเช่น ถ่ายทำในสถานที่สวยๆ ซึ่งนั่นคือได้รับอนุญาตหรือการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐมีการเอื้ออำนวยความสะดวกให้กองละครเรื่องที่ฟอร์มใหญ่ๆ

ผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทย พบว่า

ประการแรก หน่วยงานภาครัฐเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนในส่วนเรื่องของการผลิตละครคอนเทนต์ละครชุด (Series) สิ่งแรกควรให้ภาครัฐเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งนั่นเป็นเรื่องของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตละครไทยโดยรวม

ประการที่สอง ภาครัฐควรเข้ามาสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยให้ไปประกวดหรือแข่งขันกับต่างประเทศในงานเทศกาลหนังละครที่ต่างประเทศ

ประการที่สาม ภาครัฐควรสนับสนุนในการจัดตั้งกองทุนในการเข้ามาสนับสนุนรวมถึงทั้งทางภาคของเอกชนด้วยมีการสนับสนุน

ประการที่สี่ ภาครัฐควรยอมรับความหลากหลายและเปิดกว้าง อาทิ กลุ่ม LGBTQ+ อย่างเช่น เรื่องของซีรีส์วายในการนำเสนออยากให้เปิดกว้างมากขึ้นและไม่ตีกรอบจนเกินไปเพราะวิวัฒนาการในยุคปัจจุบันนั้นกว้างมาก

ประการที่ห้า ภาครัฐควรสนับสนุนเรื่องสถานที่ในการถ่ายทำ เพราะสถานที่ที่ดีหรือหน่วยงานในส่วนพื้นที่สวยงามเพื่อให้เป็นฉากการถ่ายทำที่สมบูรณ์แบบเพื่อเป็นการถ่ายทอดโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ให้กับประเทศเป็นการเชิญชวนให้ต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อเพิ่มรายได้และเศรษฐกิจภายในประเทศ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมบันเทิง พบว่า

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทยนั้น คือเรื่อง การขาดทุนงบประมาณในการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐทำให้การทำงานอาจจะมีผลงานออกมาได้อย่างไม่สมบูรณ์แบบเท่าที่ต้องการ เพราะฉะนั้นทางผู้จัดผู้สร้างมีความประสงค์อยากให้ทางหน่วยงานภาครัฐหรือรัฐบาลเองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนร่วมสร้างร่วมลงทุนไปด้วยกันเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการผลิตละครไทยออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพและสมบูรณ์แบบที่สุดในระดับโลกสู่ตลาดเอเชียเพื่อเป็นประเทศชั้นนำอันดับต้นๆของเอเชียในการผลิตละครไทยที่สร้างสรรค์และรากฐานการผลิตเข้มแข็งและดีที่สุด ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของเพิ่มพร ณ นคร และคณะ (2563: 111-126) ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์ในการผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ไทย พบว่า มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยี ทุนวัฒนธรรมและคุณค่าเชิงพาณิชย์ พบว่า กระบวนการคิดสร้างสรรค์ในการผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ไทยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการวางแผน ขั้นเตรียมก่อนการผลิต ขั้นการผลิตและขั้นหลังการผลิต เน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการตลาด เพื่อตอบสนองตลาดผู้ชมมากขึ้น ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ พบว่า ช่วยขับเคลื่อนทั้งด้านอุปทาน คือ การผลิตให้ได้คุณภาพ และด้านอุปสงค์ คือ การสื่อสารกระตุ้นความสนใจไปยังผู้ชม และการนำทุนวัฒนธรรมประยุกต์เป็นส่วนหนึ่งในเนื้อหาละครรูปแบบความคิด ความเชื่อ สิ่งแวดล้อมและสถานที่ท่องเที่ยวและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ไทยลงไปในเรื่องเพื่อสร้างความโดดเด่นและตัวสะท้อนคุณค่าเชิงพาณิชย์ของการผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ ได้แก่ คุณภาพการผลิต ความนิยม รางวัลที่ได้รับและนักแสดงที่เป็นที่รู้จัก

ประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมบันเทิง พบว่า ภาครัฐจำเป็นต้องให้ความสนใจในการสนับสนุนการสร้างสรรคเชิงวัฒนธรรมของไทยควบคู่กับการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจผ่านกระบวนการผลิตละครไทย เพราะถือเป็นการสร้างฐานอำนาจทางวัฒนธรรมอันเป็นมูลเหตุหนึ่งในการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในทางอ้อม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย การส่งเสริมและสนับสนุนด้านเงินทุนหรืองบประมาณ

แก่ผู้ผลิตในทางอ้อม เช่น การลดภาษี การจัดตั้งกองทุน และการเอื้ออำนวยด้านสถานที่การถ่ายทำของทางราชการที่มีค่าใช้จ่ายต่ำ และการช่วยหาตลาดขายผลงานในต่างประเทศ เป็นต้น ย่อมมีส่วนช่วยสนับสนุนให้ธุรกิจการผลิตละครไทยสามารถก้าวไปได้อย่างมั่นคง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อวิรุทธ์ ศิริโสภณา และประภัสสร จันทรสถิตย์พร, (2561: 23-40) ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์ในการผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ไทย พบว่ามีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้แก่วิธีคิดสร้างสรรค์เทคโนโลยีทุนวัฒนธรรมและคุณค่าเชิงพาณิชย์พบว่ากระบวนการคิดสร้างสรรค์ในการผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ไทยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ขั้นการวางแผนขั้นเตรียมก่อนการผลิตขั้นการผลิตและขั้นหลังการผลิตเน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการตลาดเพื่อตอบสนองตลาดผู้ชมมากขึ้นในการนำเทคโนโลยีมาใช้พบว่าช่วยขับเคลื่อนทั้งด้านอุปทานคือการผลิตให้ได้คุณภาพ และด้านอุปสงค์ คือ การสื่อสารกระตุ้นความสนใจไปยังผู้ชม และการนำทุนวัฒนธรรมประยุกต์เป็นส่วนหนึ่งในเนื้อหาละครรูปแบบความคิด ความเชื่อสิ่งแวดล้อมและสถานที่ท่องเที่ยวและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ไทยลงไปในเรื่องเพื่อสร้างความโดดเด่นและตัวสะท้อนคุณค่าเชิงพาณิชย์ของการผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ก็คือ คุณภาพการผลิตความนิยมรางวัลที่ได้รับและนักแสดงที่เป็นที่รู้จัก

ข้อเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทย พบว่า ภาครัฐมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมธุรกิจการผลิตละครไทยทั้งในทางตรงและทางอ้อม เช่น การลดภาษีโดยรวมของธุรกิจ การจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการผลิตละคร การสนับสนุนด้านการตลาดในต่างประเทศ การกระตุ้นการผลิตผลงานให้มีคุณภาพในระดับสากล และการเอื้ออำนวยด้านสถานที่การถ่ายทำ เป็นต้น บทบาทของภาครัฐจึงเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้ธุรกิจการผลิตละครไทยก้าวไปสู่ระดับสากล ซึ่งช่วยเผยแพร่วัฒนธรรมไทยไปในต่างประเทศตามด้วย เช่น การแต่งกายแบบย้อนยุค การเผยแพร่สถานที่ท่องเที่ยวตามฉากการถ่ายทำในประเทศไทย และรวมถึงบรรยากาศสภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยที่เปิดกว้างในปัจจุบัน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นพดล อินทร์จันทร์ (2561: 160-170) ศึกษาเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์เครื่องแต่งกายในละครโทรทัศน์เรื่อง “ปริศนา” ตั้งแต่ พ.ศ. 2530-2558 พบว่า ภาพของเครื่องแต่งกายของปริศนาในแต่ละยุคสมัยสามารถเชื่อมโยงกับกระบวนการความคิดของคนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะภาพสะท้อนของการมุมมองของสังคมต่อผู้หญิงในแต่ละยุคสมัย ทำให้งานออกแบบเครื่องแต่งกายมีการวิเคราะห์ผู้หญิงที่แตกต่างกันอย่างน่าสนใจ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

งานวิจัยครั้งนี้พบว่าการพัฒนาละครไทยให้ก้าวไปสู่ตลาดสากล หรือระดับนานาชาติจำเป็นต้องมีอย่างหนึ่งที่ภาครัฐต้องให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ย่อมพบว่ากระบวนการผลิตละครไทยให้เข้าสู่ตลาดสากลนั้น ซึ่งถือเป็น Soft Power ในการเผยแพร่อิทธิพลทางวัฒนธรรมจำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนจากภาครัฐในการส่งเสริมทั้งในทางตรงและทางอ้อม ขณะเดียวกันในภาคส่วนของผู้ผลิตละครในฐานะผู้ประกอบการก็จำเป็นต้องพัฒนาถึงเนื้อหาหรือประเด็นในการนำเสนอพร้อมๆ กัน เพื่อทำให้เกิดอัตลักษณ์ที่โดดเด่นในแง่สินค้าเชิงวัฒนธรรมที่จะนำเสนอขายต่อตลาดสากล โดยสามารถพิจารณาตัวแบบที่สำคัญคือการผลิตละครของเกาหลีและญี่ปุ่น เป็นต้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ภาครัฐควรเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนในส่วนเรื่องของการผลิตละครไทยรวมถึงคอนเทนต์ซีรีส์ สิ่งแรกที่ภาครัฐควรมี คือ สนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยให้ไปประกวดหรือแข่งขันกับต่างประเทศในงานเทศกาลหนังละครที่ต่างประเทศจะต้องมีการจัดตั้งกองทุนในการเข้ามาสนับสนุนทุน อีกทั้งภาครัฐควรยอมรับความหลากหลายทางสังคมและเนื้อหาบทบาทของละครไทยหรือซีรีส์ภาพยนตร์แบบเปิดกว้าง อาทิ เช่น กลุ่ม LGBTQ+ อย่างเช่น เรื่องของซีรีส์วายในการนำเสนออยากให้เปิดกว้างมากขึ้นและไม่ตีกรอบจนเกินไปเพราะว่าวิวัฒนาการในยุคปัจจุบันนั้นไปกว้างมากอยากให้เปิดกว้างมากขึ้นของเรื่องสถานที่โลเคชั่นในการถ่ายทำและสถานที่ที่ดีหรือหน่วยงานในส่วนพื้นที่สวยงามเพื่อนำไปต่อยอดในการที่จะทำให้เป็นฉากการถ่ายทำที่ออกมาได้อย่างสมบูรณ์แบบเพื่อเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมในสถานที่ต่าง ๆ หรือเป็นการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ให้กับประเทศเป็นการเชิญชวนให้ต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อเพิ่มรายได้และต่อยอดรวมถึงเศรษฐกิจภายในประเทศได้เติบโตมากยิ่งขึ้น ๆ ขึ้นไป

1.2 ทางภาคของเอกชนควรเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนทุนการผลิตละครไทยโดยผ่านทางโฆษณาเพื่อสร้างแรงจูงใจหรือกระตุ้นให้ผู้ผลิตละครไทยมีทุนในการสร้างละครไทยได้อย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ หรือ ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธีในการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง

เอกสารอ้างอิง (References)

- นพดล อินทร์จันทร์. (2561). การศึกษาวิเคราะห์เครื่องแต่งกายในละครโทรทัศน์เรื่อง “ปริศนา” ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – 2558. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 20(1): 160-170.
- เพิ่มพร ณ นคร และคณะ. (2563). การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์ในการผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ไทย. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ. 10(2): 111-126.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2566). **จ่านอง รัชสิกุล**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://th.wikipedia.org/wiki/จ่านอง_รัชสิกุล. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2566.
- สินีทธิ์ สิทธิรักษ์. (2535). **กำเนิดโทรทัศน์ไทย (2493-2500)**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อวิรุทธิ์ ศิริโสภณา และประภัสสร จันทรสถิตพร. (2561). การประกอบสร้างความหมายของผู้หญิงที่ถ่ายทอดผ่านตัวละครหญิงในละครโทรทัศน์ไทยยุคนิยมที่ถูกผลิตซ้ำระหว่างปี พ.ศ.2530-2560. วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรม นิด้า. 5(1): 23-40.